

Velja po pošti:

za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

v upravljanje prejemanje mesečno K 1-50

SLOVENE

Inserati:

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven nedej in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Slovensko šolstvo na Koroškem.

Slovensko šolsko društvo je imelo nekaj svoj občni zbor, ki se je prav lepo obnesel. Tu se je čulo, kako velikanskega pomena je za nas Korošce tako društvo. Komaj dve leti obstaja in že ima v rokah zadeve osmih javnih šol in jih je tudi dosedaj zmagovito izvršilo. Kakor kaže, je edino slovensko šolsko društvo poklicano izbojevati za vse šole slovenski poduk; seveda gre to primerno času in njenim dohodkom je zaporedoma eno za drugim. V dveh letih je društvo storilo več za slovensko šolstvo na Koroškem, nego se je prej brez tega tako potrebnega društva v 15 letih storilo. Pač se je tudi prej davalo za koroško šolstvo marsikaj, a ni bilo sistema v delu, ker je vse delo prišlo od onstran Karavank od ljudi, ki so gledali koroške razmere skozi očala svojega trenutnega navdušenja ali svoje potrtosti. Samo trenutno čustveno razpoloženje pa Korošcem ni pomagalo. Zatorej je bilo slovensko šolsko društvo tako potrebno, katero ne gleda na trenutne zmage ali zgube sistematično začne delo na šolskem polju in nam poskrbi pravice do svojega slovenskega šolstva od šole do šole, zasledovaje za vsako posamezno šolo vse boje do zadnjih instanc državnega in upravnega sodišča. Slovensko šolsko društvo še ni pojedovalo pol milijona ali 120.000, a vendar je našlo pravo pot, katero Ciril-Metodova družba ni zasledila; da pa ne more delati tistih čudežev, katerih od njega pričakuje Ciril-Metodova družba, ni samo krivo, ampak kriva je slovenska inteligenca, ki ne prezira dosledno in vztrajno in se absentira osebno, denarno in vplivno, izjemno par požrtvovalnih koroških mož. Učitelji sami so se pač pritoževali, da nimajo vpliva pri društvu, ko so se pa povabili, niso prišli. Če hočejo delovati za narod, bi mu gotovo več koristili v slovenskem šolskem društvu, če bi se z vso resnobo prijeli dela, ki se nam osredotočuje.

Govorili so tajnik, predsednik in dr. Brejc; izvolila sta se dva nova odbornika namesto prof. Apiha in odstopivšega dr. J. Arnejca. Stari odborniki so se potrdili tudi zanaprej in se je končno sklenil odločen protest proti zloglasnemu odloku c. kr. dež. šolskega sveta na knezoškofjski ordinarijat v Celovcu. C. kr. deželni šolski svet je pač poln skrbi za vsak atom

nemške dece v slovenskih krajih, a za slovensko dečo se čuti le postavljenega zastopnika cesarjevega, da je raznaroduje in ponemčuje. Slovensko šolsko društvo zahteva, da se z isto skrbjo poteguje za ogromne večine slovenskih otrok, da dobe slovenski poduk, kakor tudi za slovenske manjšine v nemških krajih. Priporoča se posebno slovensko šolsko društvo vsem Slovencem, ki čutijo za naš narod na Koroškem, za izdatno podporo.

Preosnova ponavljavne šole.

Dandanes preveva vse stanove demokratski duh, javne zadeve se čezdalje bolj popularizirajo, tudi pred šolskim pragom se ne ustavlja moderna javna misel. Zlasti opažamo, da se uveljavljajo, polagoma sicer, toda z odločnim korakom reforme pri ljudski šoli, kar moramo le odobravati. To vendar ne gre, da je urejena zadnja hribovska šola po istem kopitu kot one v naši stolnici ali na cesarskem Dunaju; že dva človeka hodita le s težavo v črevljih, narejenih po enem in istem kopitu, kaj še vse avstrijsko šolstvo! Iz tega je razvidno, da je državni šolski zakon v nekaterih točkah zastarel in potreben — reforme. Pri postavljanju je vstajajo reformatorji; pohvalno moramo omenjati, da teže po reformi tudi vsi oni šolniki, ki imajo zmisel za resnični napredek in moderne ideje. Teženje, da se ljudska šola, ker je ljudska, čimdalje bolj popularizira, se oprijemlje z naraščajočo močjo inteligence in ljudstva. Zlasti je nujna potreba, in to uvidevajo zdaj brez izjeme vsi, da se ponavljavna šola, ki pomeni v ljudskem šolstvu v sedanji obliki peto kolo, reformira čim preje; ponavljavna šola se mora prilagoditi duhu časa ter se preurediti v kmetijsko-nadaljevalno šolo, ako noče izgubiti popolne eksistenčne vrednosti. To uvidevajo šolske oblasti, zato hite izdajati tozadevne reformatorične razpise, da bi kolikor toliko prilagodili ponavljavno šolo modernim težnjam; toda vsi ti razpisi ne bodo modernizirali ponavljavne šole; njena sedanja uredba bazira preveč na trhlji in zastareli podlagi; postavodajalec mora priti s svojimi reformami, na podlagi katerih se ji izpremeni nje sestav in sedanji značaj popolnoma v kmetijsko - nadaljevalno šolo. Vsak črevljarček že more in mora dobiti večjo izobrazbo, kakor jo nudi ljudska šola, in sicer strokovno izobrazbo v obrtno-nadaljevalni šoli; edino našemu

kmetu, ki je steber kranjske dežele, ne daje sedanja šola odločno strokovne izobrazbe; imamo sicer ponavljavno šolo na kmetih, a ta po svoji zastareli uredbi le — ponavlja, namesto da bi podajala ukapotrebnemu in ukaželjnemu kmetijskemu naraščanju, kateremu je vendar v prvi vrsti namenjena, zadostne in tečne strokovne izobrazbe. Ponavljavna šola se torej mora reformirati. In ker je naša večina v kranjskem deželnem zboru ljudstvu prijazna in brezdvoma naklonjena njega težnjam, zato pričakujemo, da se tozadevne reforme v najkrajšem času izvrše.

Med kranjskimi šolniki, ki teže po reformi ponavljavne šole, se bori v prvi vrsti pedagog Ljudevit Stiasny, c. kr. okrajni šolski nadzornik v Krškem. Pred dobrim letom je na zborovanju »Slomškove zveze« v Ljubljani poročal o preosnovi ponavljavne šole. Temeljne ideje te razprave so reformatorične in kot take so našle ugoden odmev v naši javnosti. V konferenčnem poročilu za šolsko leto 1908/1909 je podal še posebej splošna načela za reformacijo računskega pouka v ponavljalni, oziroma kmetijsko-nadaljevalni šoli. Svoje reformatorične tozadevne ideje je pridobil g. Ljudevit Stiasny leta 1898. v razstavi na Dunaju, leta 1899. v šolskem muzeju v Vladikavkazu in na svetovni razstavi v Parizu leta 1900; nujnost potrebe reformiranja je spoznal brez dvoma kot vester in natančen okrajni šolski nadzornik.

Na podlagi svojega izkustva in študij je zasnoval in dovršil več tozadevnih del; med njimi je najimenoitnejše »Berilo za ponavljavne, oziroma za kmetijsko-nadaljevalne šole«, ki šele izide, in pa njegova »Računica za ponavljavne, oziroma za kmetijsko-nadaljevalne šole«, ki je pravkar izšla na Dunaju v c. kr. zalogi šolskih knjig in stane vezana 90 vinarjev. Ta računica je od ministrstva aprobirana. Pribijemo na tem mestu fakt, da slična nemška računica ni našla milosti v očeh ministrstva za uk in bogocastje in se ji je aprobacija odrekla; torej smo v tem pogledu zaenkrat prehiteli svoje nemške sodeželane. Deželni šolski svet najtopleje priporoča, da si naj omisljajo takoj vse ponavljavne šole Lj. Stiasnega računice, za leto 1911/1912 pa naravnost ukazuje uvedbo te računice.

Ljudevita Stiasnega računica kaže povsem novo pota, ki pa pomenijo popoln preobrat, reformacijo računskega pouka; dočim se je doslej gojila le formalna stran računanja, se bo poslej na podlagi te računice gibal pouk v račun-

stvu le v praktični, materijelni smeri. Naj navedemo nekaj markantnejših poglavij: Gospodarski računi: a) Posestva, b) obdelovanje, c) dohodi iz poljskih pridelkov, d) posli, e) kupovanja in izboljšanje travnikov. — Gospodinski računi. — Živinoreja. — Umna uporaba mleka. — Sadjarstvo. — Umna uporaba gnojil. — Škodljivost opojnih pijač. — Zavarovanje. — Posojilnice. — Zadrugištvo. — Knjigovodstvo. — Manj znane stvari se v računici na kratko razložijo, n. pr. pri knjigovodstvu. Pri važnejših računih je kratek opomin, n. pr. ad »posojilnica«: »Noben otrok naj ne bo brez hranilnega nabilnika!« Ali: »Bodi skrajno previden, kadar te prosijo za poroka pri posojilih, zakaj porok je tudi plačnik!«

Strokovno oceno te računice je pri nesel od naših listov »Slovenski Učitelj«. Mi se ne maramo baviti podrobnosti z oceno te knjige; le opozoriti smo hoteli širšo javnost, da je z uvedbo Lj. Stiasnega računice v naše šole započeto v principu in de facto moderniziranje ponavljavne šole. Kadar se uvede še Stiasnega berilo, ki v kratkem izide, se bo reformacija izvršila brez šuma. Tako bo imel tudi postavodajalec lahke delo; zbog marljivosti naših šolnikov, ki umevajo duh časa in moderne zahteve, bo našel že vse pripravljeno. Samo: Zgodi se! bo izrekel in okostenela zastarelost naše ponavljavne šole se zruši v prah in pepel, na nje mesto pa stopi kmetijsko-nadaljevalna šola, sveža in okrepujoča in noseča blagoslov vsem onim, katerim je namenjena. Zelimo, da že skoraj izreče postavodajalec svoj: Fiat! — Vrlemu pedagogu c. kr. okrajnemu šolskemu nadzorniku častitamo na tako vrlo uspelem delu, ki znači velik napredek v našem ljudskem šolstvu. Uspehi, ki mu jih moramo priznati, ga naj bodre k nadaljnjemu plodonosnemu delovanju na započetem polju.

USODA HRVAŠKEGA SABORA.

Iz Zagreba se poroča, da namerava ban razpustiti hrvaški sabor, ker bi rad popolnoma porazil koalicijo.

FRANCOSKE ŽELEZNICE V ALBANII IN V ANATOLII.

»Temps« poroča o pogajanjih francoske s turško vlado o zgradbi novih železniških prog, in sicer iz Pristine do Jadranskega morja (275 km) in iz Karaferije v Valono (550 km) v Albaniji, v Anatoliji pa proge Samsun-Amassia-Sivas (420 km), Sivas - Erzinghian-Erzurum (550 km), Trapezunt - Erzerum

LISTEK.

P. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Neko noč me je mati poljubila; preplašen sem se zbudil, in ko sem čutil mokro na čelu, sem mislil, da je bilo res . . . Pa je bil strijcev psiček, ki me je lizal po obrazu . . . Uboga živalica! Kaj bo zdaj z njo, ko ne bo več mene mela!

»Pater!« je pristavil in v očeh se mu je videla boječnost in nepopisna težnost. »Vi ste tako dobri, vsega sveta se spominjate, spomnite se še mojega ubogega psička! . . .«

V tem hipu so patra poklicali vun in nekdo mu je izročil telegram iz Madrida. Poslala ga je grofica Bardira; šle so samo te besede: »Pomiloščenje objavljeno. — Skrb, da se izvršitev zavleče!« — Kapucin, ki mu je Jazrčeva prisrčna preprostost srce trgala, se je vrnil v celico poln upanja. Po par ovinkih je rekel obsojencu:

»Usmiljenje božje je veliko, in On postikrat pomoli desko človeku, ko se potaplja . . . Tako more tudi tebi

mahoma vrniti življenje, ki že čutiš dihanje smrti!«

»Živeti! Živeti!« je strahoma vzkliknil Janez.

»Ali bi ti bilo morda žal?«

»Ne, če Bog hoče; saj bo zame dobro. Ali mu ne bom prijetnejši, če bo skušnja daljša? . . .«

»Da, sinko moj, in tudi plačilo bo večje.«

»Truden sem, oče, težko že čakam. Povejte mi vendar, kdaj pride ta ura, povejte mi, oče!«

»Sinko moj!« mu odgovori kapucin mirno, kolikor mu je ganjenost pustila, »danes boš molil v nebesih!«

Medtem je hodila grofica Bardira po Madridu in usmiljeno srce je gnilo, da je prosjčila okrog ljudi, ki so govorili z njo še pred kratkim samo stojé in s klobukom v roki. Ako bi se bila imela boriti samo z demokratsko ošabnostjo revolucionarcev, bi ji bilo prav lahko cilj doseči. Zakaj navidezno preziranje teh ljudi, ki izhaja navadno samo iz jeze in nevoščljivosti, se prav naglo umakne pred velikim kapitalom ali pred imenitnim imenom. Toda vmes je bila pogubna roka Lopezinkova; ti ljudje so omahovali med dobrimi in slabimi vplivi ter niso vedeli, za kaj se naj odločijo. Vendar hudobija in zvišanja se zna povsod izmuzniti in tako so

nazadnje sklenili, da se Lopezinku na ljubo smrtna obsodba potrdi, potem pa dve uri po usmrčenju pošlje pomiloščenje, da se tako tudi grofici ugodi. Pa stara gospa je bila, kakor veleva evangeli, sicer preprosta kakor golob, pa tudi zvita kakor kača. Zato je sporočila bratu, naj na vsak način poskrbi, da se ona strašna ura kolikor mogoče odloži. Pater France ni imel razen tega telegrama ničesar drugega in je strahoma čakal, kdaj pride pomiloščenje. Pa ni ga bilo, in ko ste minili dve uri, ki jih je izprosil, je prišla tretja, neizprosna, strašna . . .

Janez se je že vzdignil, da gre na morišče. »Oče,« je rekel tedaj, »meni se smili ta ubogi Lopezinek. Recite mu, gospod, naj se spomni, da živi Bog v nebesih in da bom jaz v nebesih zanj molil.«

»Prav imaš, sinko moj; vzemi si Gospoda za vzgled, ki je še na križu prosil za svojega sovražnika.«

»Oh, da, gospod! . . . Hudobije več škodijo tistemu, ki jih dela, kakor tistemu, ki jih trpi . . . Če bi zdajle stopil Lopezinek pred-me in bi si pogledala v oči, kateri bi jih povsili?«

Ko sta šla po stopnjicah, je Janez se pristavil:

»Tudi za vas bom molil in za usmiljene brate, in za Marijano . . .«

»Zakaj pa ne najprej za Marijano in šele potem za nas?«

»Ker mora biti hvaležnost prej kakor ljubezen . . . Kdor se zahvali, je kakor tisti, ki povrne, kar so mu dali na besedo; kdor pa prosi za tisto, kar ljubi, prosi za-se.«

Zalostna procesija se je napotila proti trgu in na vsaki strani je stopala vrsta vojakov z nasajenimi bajoneti in odrivala ljudstvo, ki je obsojenega radovedno zijalo. Janez je bil oblečen v dolgo črno haljo in pokrit s črno kapuco, roke pa je imel na hrbtni zvezane. Okrog njega so šli usmiljeni bratje, na desni je bil kapucin in mu je kazal razpelo. Obsojenec se je oziral ves zaupen na križ, od tam pa v nebesa in je šepetal kesanje. Kdor ga je videl, kako je šel trdno in odločno, brez druge opore, kakor z vero v srcu, bi bil mogel reči, da ni smrti samo čakal, ampak da ji gre s hrepenenjem naproti. Ko so prišli na trg, so usmiljeni bratje obstopili Janeza, da mu ne bi oni strašni les, oni sramotni oder stopil nenadoma pred oči; toda čeprav mu je mrzličen trepet vse ude spreletel, je vendar uprl svoje oči tjakaj mirno in brez strahu:

»Oče — po tem lesu pojdem v nebesa.«

(Dalje.)

(390 km); skupaj 2185 km. Ker so zgradili Francozi v Turčiji že 2000 km železnice, bi imeli Francozi v Turčiji 4000 kilometrov železnice, toliko, kolikor jih imajo Nemci. »Temps« ostro nasprotuje, da bi gradili te železnice Francozi, češ, da bodo imele v prvi vrsti vojaški namen in ne gre, da Francozi omogočajo Turkom, da lažje mobilizirajo svoje vojaštvo.

GRŠKE IN TURŠKE ŽELEZNICE.

»Evening-Times« poročajo iz Aten, da je grška vlada naprosila Avstro-Ogrsko in Nemčijo, naj vplivata na Turčijo, da se zvežejo grške železnice s turškimi železnicami.

OBISKI VLADARJEV V RIMU.

Iz dunajskih diplomatskih krogov se poroča, da se še ne zna, kateri vladarji razven srbskega kralja obiščejo leto ob jubilejnem letu Rim. Sodiijo, da ga obišče še bolgarski car Ferdinand in predsednik francoske republike Fallières. Tudi ni še znano, če obišče že letos Rim angleški kralj Jurij.

POSLEDICA SMRTI ISPAHANSKEGA GUBERNATORJA.

Ruskega generalnega konzula v Ispahanu so našli 11. t. m. mrtvega v nekem vodnjaku. Sodiijo, da so ga Perzi usmrtili, da maščujejo smrt ispahanskega gubernatorja.

USTANOVA JAPONSKEGA CESARJA.

Japonski cesar je namenil poldrug milijon jenov ustanovi, ki bo skrbela za to, da dobe reveži brezplačno zdravniško oskrbo.

GARIBALDOVCI V ALBANIJI.

Italijansko republikansko časopisje priobčuje patetičen razglas mladega Garibaldija na vse Garibaldovce, češ, da naj bodejo pripravljeni za vpad v Albanijo. Albanija si baje želi pomoči Garibaldovcev, da se osvobodi izpod turškega jarma. »Prihodnja spomlad«, končuje manifest, »naj najde našo vrlo mladino v znamenju nezmagljive rdeče srjace znova onstran Adrije, da brani albanske brate in svetli narodnostni princip.

NAPETE RAZMERE MED ITALIJO IN TURČIJO.

Razmere med Italijo in Turčijo so zelo napete, ker so Turki zaplenili neko laško ladjo. Turčija Italiji ne zaupa, ker se boji, da Italija zasede Tripolis. »Giornale d' Italia« že grozi, da bodo Italijani zasedli Tripolis. Angleži in Francozi bi baje ne nasprotovali, če bi Italijani zasedli Tripolis.

VSTAJA V EVROPSKI TURČIJI?

Belgrajsko časopisje objavlja neprenehoma zelo vznemirljiva poročila, po katerih vzbruhne v evropski Turčiji vstaja. Turško prebivalstvo je vedno bolj razburjeno. Z ozirom na resnost polajaja baje srbski zunanji minister Milovanović ne bo spremljal kralja Petra v Rim.

BOJI V ARABIJI.

Solunski mladoturški osrednji odbor, ki še vedno gospodari Turčiji, je dobil poročila, po katerih Arabci še vedno oblegajo Sanao. Turške čete so popolnoma obkoljene. Šejk Idris in unam Jahia skupno prodirata proti Hodejdi.

NIZOZEMSKESKE UTRDBE.

Iz Haaga poročajo: List »Vaderland« priobčuje članek bivšega generalnega majorja indijske armade Gerladia, v katerem ta izvaja sledeče glede na utrditev nizozemske pomorske obali: Ni se nam treba bati izkrcanja kake sovražne armade na našem obrežju. Za obrambo naše obali niso potrebne nobene drage utrdbe, pač pa dobre železniške zveze, da moremo v slučaju potrebe nemudoma imeti v zadostni moči pehoto, topništvo in oddelke s strojnimi puškami. Obrežne utrdbe pa bi kmalu in v kratkem času razrušili težki topovi sovražne mornarice.

Dnevne novice.

+ **Deželni zbor** je sklican na dan 18. t. m. Ob osmi uri bo sveta maša v stolnici, seja se začne ob deveti uri.

+ **Deželnozborski klub S. L. S.** ima sejo prihodnji petek ob 5. uri popoldne.

+ **Iz deželnega odbora.** V Črnomeljki zdravstveni svet je imenovan A. Doltar.

+ **Deželni umetniški svet** je predlagal deželnemu odboru, da se nabavi deželna portretna galerija, ki obsegaj pred vsem podobe kranjskih deželnih glavarjev. Kranjska ima deželne glavarje od začetka 13. stoletja. Nakupila se bosta po dva portreta na leto. Delo se poveri samo umetnikom - rojakom. — Na predlog dež. umetniškega sveta, da dež. odbor podpora za potovanje v Italijo slikarju Groharju, ki da deželi po dovršenem potovanju na razpolago

svojih slik višini dovoljene podpore. Dež. odbor se obrne v tej zadevi tudi do učnega ministrstva za podporo domači umetnosti iz državnih sredstev.

+ **Liberalni značaj.** Vsem bravcem slovenskih listov je gotovo znano, kako gonjo uprizarjajo liberalni listi na kranjsko deželnozborsko večino zaradi projekta deželnih električnih central posebej še v zadnjem času, ko izrabljajo v to poslanico bivšega deželnega poslanca Mandlja. V istem času pa so g. T. Pavšlerju v Kranju posojali velikanske svote na njegove koncesije in vodne sile. Istočasno so torej na eni strani hoteli omogočiti g. T. Pavšlerju realizovanje njegovih načrtov, na drugi pa le temu podjetju izpodbijajo onega kupca, ki bi prišel pri nakupu teh projektov prvi v poštev. Eni zabavljajo po listih proti električnim centralam, drugi pa hodijo okoli deželnega odbora, da naj kupi Pavšlerjeve vodne sile. To je politika! Ljubljanci si lahko napravijo sodbo o teh ljudeh. Naravnost neresnično pa je, ako se danes očita g. T. Pavšlerju, da je on kriv vsega poloma »Glavne posojilnice« v Ljubljani. Ali ne znaša neiztljivi dolg dr. Hudnika 1.200.000 kron? Mi pa menimo, da bi bila likvidacija, ako bi dr. Hudnik svoj dolg plačal, kar je pa popolnoma izključeno, še mogoča. Tako je pa konkurz neizogiben zaradi neizterljivosti dolgov dr. Hudnika in Megliča — ne pa Pavšlerja. Pa še nekaj je, kar moramo omeniti. Vsi liberalni listi očitajo naši stranki, da dela na konkurz »Glavne posojilnice« — dasi nima ž njo nikakega stika — in to zaradi bližnjih občinskih ljubljanskih volitev. Odkrito povedano: »Wie der Schelm selbst ist, so denkt er von andern!« Ne bomo se zmotili, ako pribijemo, da je bil namen ravno liberalnih matadorjev, da se zavleče konkurz »Glavne posojilnice« preko teh volitev, katere so pač največja liberalna skrb, ne pa resnična asanacija »Glavne posojilnice« in obvarovanje njenih članov pred ogromno materijelno škodo, ki jim vsled tega poloma preti. Volitve so pred durmi in do takrat po mnenju naših liberalcev ne sme priti do konkurza in dasi bi vsled tega bili materijelno ubiti najzvestejši dosednji njeni pristaši.

+ **Enaka pravica za vse.** Koleki, ki spominjajo na ljubljanski 20. september, so prepovedani in te dni sta bila obsojena v Mariboru 15letni učiteljčnik Stanislav Vauda in 18 let stara posestnikova hči Antonija Zemljčič vsak nak 5 K globe, ker sta rabila take koleke. Po Kranjskem in drugod so pa na najrazličnejših krajih na prodaj nemški koleki nemškega »Schulvereina«, ki kažejo ljubljansko nemško kazino in imajo napis: »Zur Erinnerung an den windischen Überfall am 20. Sept. 1908.« Ali se s takimi koleki ne vzbuja sovraštvo, ali ti koleki niso provokatorični. Kakor se nam poroča, prodaja take koleke posebno neka slovenska gostilna v Trzinu na Gorenjskem, v katero zahajajo Nemci. Najodločnejše zahtevamo, da se zapleni tudi nemške 20. septembarske koleke. Skrajni čas je že, da se 20. september spravi s sveta! Upamo, da to zadošča in da se vsem meri z enako mero!

+ **Kdo je še naprednjak?** Glasilo mladinov je kratko malo proglasilo za klerikalce vse udeležnike pri »Glavni« posojilnici. Zlasti dr. Hudnika prišteva najodločnejšim klerikalcem, ker je bil v Alojzevišču. Radovedni smo, kako se bo ta logika dopadla dr. Tavčarju, ki je tudi bivši Alojzeviščnik. Varujte se dr. Tavčar, pri prvi priložnosti vas bodo poslali za dr. Hudnikom.

+ **Župnik Janez Lopič umrl.** V Čmureku je v nedeljo dne 12. februarja ob pol 4. uri zjutraj nenadoma umrl tamonjski župnik, duh. svetnik g. Janez Lopič. Pogreb se vrši v torek 14. t. m. popoldne. Rajni je bil rodom Slovenec iz Gomilice. Bil je zaveden Slovenec, ki je dovolil, da so imeli Slovenci čmureške obširne župnije v postu redno slovensko službo božjo. Sam je z veliko vnemo pridigoval svojim rojakom slovenski ter na ta način še pomagal ohraniti slovenski življenj v nekdanj slovenskih krajih krog Čmureka. G. Lopič je bil enkrat tudi deželnozborski kandidat združene slovenske in nemške katol. stranke. Še le pri ožji volitvi je podlegel slovenjebistriškemu Stiegerju. Bil je tudi v vodstvu kršč. soc. stranke nemškoštajerske. Z njim izgubi kršč. stranka odločilnega krajevne voditelja. N. v m. p.

+ **Ali je mogoče?** Tako se bodo vpraševali Tovariševci, ko izvedo, da se je na Koroškem ustanovilo katoliško učiteljsko društvo. V deželi torej, ki slovi kot najbolj svobodomiselna! Na vsak način je to vesel pojav!

+ **Katoliški shod** za Nižjo Avstrijo se vrši letos 4. in 5. novembra v Dunajskem Mestu.

+ **Dopolnilne volitve v personalno komisijo c. kr. drž. železnice.** Ravnateljstvo c. kr. drž. železnice v Trstu razpisuje dopolnilne volitve v personalno komisijo. Volitve se vrše dne 20. februarja 1911. Z ozirom na to, da funkcije sedanjih članov personalne komisije trajajo itak samo do 26. maja 1912. in se potem vrše splošne volitve v personalno komisijo, je »Zveza jugoslovenskih železničarjev« sklenila, da se ne udeleži letošnjih dopolnilnih volitev. V smislu tega sklepa torej pozivljamo članstvo Z. J. Z., da se dne 20. februarja vzdrži volitev v personalno komisijo.

+ **Značaj slovenske liberalne stranke v Ljubljani.** V tem članku smo v soboto pisali, da je bil veletržec Knez izvoljen, da vodi liberalni zavod »Agro-Merkur« za liberalce; to notico od naše strani v toliko popravimo, da je bil g. Knez vedno nasprotnik »Agro-Merkurja« in da ni bil nikdar v njegov odbor voljen.

+ **Organizacija katoliškega učitelstva v Avstriji.** Sedaj imamo v Avstriji 27 katoliških učiteljskih društev, ki so združena v Kat. učiteljski zvezi, ki šteje 7000 članov. Zveza sama pa je zopet članica Svetovne zveze kat. pedagogov, ki pa šteje 70.000 članov.

+ **Vinarski in kletarski tečaj na Grmu.** Kranjska kmetijska šola na Grmu priredi dne 3. in 4. marca vinarski tečaj, dne 6., 7. in 8. marca pa kletarski tečaj. Spored tečajev bo sledeči: V petek, dne 3. marca, od 2. do 4. ure: Cepljenje trt. Siljenje trt v silnicah, gorkih lebah in drugih prostorih. Ravnanje s cepljenkami v trtnici. Zasajanje novih vinogradov. Od 4. do 5. ure: Razkazovanje silnice in cepilnih strojev. V soboto, dne 4. marca, od 8. do 11. ure: Pomladna dela v vinogradu. Vzgoja in obrezovanje trt. Gnojenje trt, osobito z umetnimi gnojili: Popoldne od 2. do 5. ure: Praktične vaje v obrezovanju trt v šolskem vinogradu v Cerovcih. V popoldeljek, dne 6. marca, popoldne od 2. do 4. ure: Ravnanje z vinom. Vpliv trgate in kipeja na dobroto vina. Lastnosti in sestave vina. V torek, dne 7. marca, dopoldne od 8. do 10. ure: Ravnanje z zdravno in pokvarjeno vinskoposodo. Ovinjenje sodov. Poraba in vrednost žvepla v kletarstvu. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje v vinski in kipelni kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Pretakanje vina. Čiščenje vina. Filtriranje vina. Od 4. do 6. ure: Praktične vaje v vinski kleti. V sredo, dne 8. marca, dopoldne od 8. do 10. ure: Lastnosti dobre vinske kleti. Napake vina. Od 10. do 12. ure: Praktične vaje v vinski kleti. Oprava vinske kleti. Popoldne od 2. do 4. ure: Napake in bolezni vina. — Oddaljenim in revnim vinogradnikom plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in tudi podporo 2 K na dan za prehrano. Podpora se dovoli le onim, kateri za njo pravočasno po dopisnici prosijo. Priglasila in prošnje za podporo je treba doposlati do 25. februarja ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, pošta Kandija, Kranjsko.

— **Iz Vinice.** Pri seji cestnega odbora v Črnomlju dne 6. svečana t. l., bila je tudi točka »Preložitev klancev v Ziljah in Preloki na dnevnem redu. Cestni odbor je enoglasno sklenil, preložitev teh klancev slavnemu deželnemu odboru najtopleje s prošnjo priporočati, da se z ozirom na sprejeti cestni program s to preložitvijo takoj potem, ko bodo Poljanske ceste gotove, prične. V to svrhu naj se že letos pošlje inženir, ki naj napravi načrt in troškovnik za to preložitve. Davkoplačevalci podobne Preloka smo cestnim odbornikom za ta njihov čin prav iz srca hvaležni. Hvaležni bodemo pa še tem bolj slav. dež. odboru, ako to prošnjo ugodno reši, da se ta naša nada vendar enkrat uresniči posebno radi tega, ker prejšnja leta bila je vsaka prošnja nas davkoplačevalcev podobne Preloka, klic v puščavi. Preložitev klancev, bila bi v prometnem ter gospodarskem oziru neizmerno velike važnosti, posebej pa še, ker bili bi z nameravano dolensko železnico zvezani ter bi mi Ziljani in Preločani naše vinske ter druge pridelke tem lažje v denar spravili in tako naši revščini odpomoremo in v gospodarskem oziru povzdignemo.

— **Poročil** se je gosp. Fr. Selak na Bučki z gđno. Mici Poljanec iz Šmarjete. Bilo srečno!

— **Iz finančne službe.** Davčni oficijali Ivan Zencich, Anton Torelli in Jos. Anthoine v Gorici so imenovani davčnimi upravitelji v IX. čin. razredu. — Davčni asistenti Rudolf Soccolich, Milan Hočevar in Ivan Rosso istotam so imenovani davčnim oficijalom v X. činovnem razredu. — Podčastnik I. razreda Fran Malner ter provizorični asistenti Edvard Drndič, Fran Vogrič in Fran Pirih na Goriškem so imenovani davčnim asistentom v XI. činovnem razredu.

— **Nenadna smrt vičenskega škofa** v Starancanu v Furlaniji. Dne 10. t. m. je nenadoma umrl msgr. Anton Feruglio, škof v Vičenci v Italiji, ki je prišel za nekaj časa v Starancan v Furlaniji na svoje posestvo. Zjutraj ob 4 uri 45 minut je hotel vstati, a ga je na krat zadela kap. Prvi hip se je zdelo, da ne bo najhujšega, a kmalu nato je padel na posteljo in ostal mrtev. Poklicani zdravnik iz Trziča ni mogel drugega konstatirati kakor nenadno smrt, ki je nastopila vsled zadetja kapi. — Mons. Feruglio je bil rojen v vasi Fereto Umberto v videmski okolici l. 1840. V škofa je bil posvečen l. 1893 ter bil ves čas v Vičenci. N. v m. p.

— **Smrtna kosa.** V Stanjelu na Goriškem je umrla gospa Marija Hočepravna vzor-žena; v št. Ferjanu je preminula gospa Ljudmila Likar; v Cerkljem so položili v grob mater ondotnega dekana, gospo Marijo Knavs; v Biljah je odšel v večnost Jožef Fornazarič, dober mladenič; v Gorici pa je pokosila smrt gospo Frančiško Gril, soprogo znanega pekovskega mojstra.

— **Smrtna kosa** v Novem mestu je umrla gospa Eliza Landini pl. Lillenstein, stara 93 let. — Umrl je v Idrijsodnijski sluga g. Franc Druskovic.

— **Pri dirki na sankališču »Belvedere« v Bohinju**, so dobili darila sledeči: V dirki senijorjev I. prvenstvo Bohinjca, 2400 m: Janez Logar na Bohinjski Bistrici, 2 min. 58 sek.; II. darilo: g. dr. Zsack, Gradec, 3 min. 5 $\frac{1}{2}$ sek.; III. darilo: g. Markhl Karol, Gradec, 3 min. 10 $\frac{1}{2}$ sek. V damskem tekmovalstvu 800 metrov: I. darilo: ga. Cecilija Bergant Ljubljana; 57 $\frac{1}{2}$ sek.; II. darilo: ga. dr. Piklova, Gorica, 58 sek.; III. darilo: Mencinger Julka, Boh. Bistrica, 58 $\frac{1}{2}$ sek. Dvosedezni, 1200 m: I. Dr. Zsack, Markhl, Gradec, 1 m. 43 sek.; II. Jan. Logar, Bohinj, - Slivnik, 1 min. 40 sek.; III. Mencinger, Bohinj, - Placca, Trst, 1 min. 41 sek. V dirki junijorjev, 1200 metrov: I. Ing. Mencinger, Ljubljana, 1 min. 37 sek.; II. Mihael Placca, Trst, 1 min. 41 sek.; III. Samodij Fedor, Zagreb, 1 min. 44 sek. Kakor je razvidno so na sankališču »Belvedere« na Bohinjski Bistrici zmagali po večini domačini. Najbolj zanimiva je bila tekma med g. Janez Logarjem iz Boh. Bistrice in med njegovim tekmeccem dr. Zsackom iz Gradca, kateri je dobil že jako veliko prvih daril na raznih dirkah v Avstriji tudi na Semerniku. Oba sta takorekoč le mignila mimo poleg sankališča steječega občinstva, vendar je zmagal z 7 $\frac{1}{2}$ sek. Bohinjec Janez Logar. Dirkalci se je splošno jako dobro, sami izveščalniki gospodje in dame, tako da bi v resnici zaslužili vsak po eno darilo, žal da jih ni bilo še več. Omeniti moramo, da je sankališče izborna izpeljano in v lepem redu, da ni bilo pri vsej tej predzani vožnji nobene nesreče. Bohinjeci so jako hvaležni g. dež. poslancu župniku Pibru in g. dr. Krisperju, katera sta pripomogla za to sankališče v korist in za oživiljenje Bohinja tudi v dolgi zimi. Bilo je treba mnogo truda in požrtvovalnosti, da se je moglo napraviti tako lepo umetno sankališče, kakršnih zagotovo nima Avstrija, temu priča so današnje številke sekundnega razločka ostekmovalcev in tako povoljnega izida tekme. Upati je, da bode prihodnje leto še več tekmovalcev in tudi daril.

— **Zborovanje vzgojiteljev učiteljskega stva.** Letošnje velikonočne praznike uporabijo vzgojitelji in izobrazitelji učiteljstva za svoje III. zborovanje. Zborovali bodo na Dunaju. Obravnavali bodo sledeče teme: 1. Celotna reforma učiteljske izobrazbe z ozirom na zrelostno in usposobljenostno izkušnjo. 2. Tehnika izpraševanja in redovanja. 3. Izobraževanje in izpraševanje glavnih učiteljev. 4. Telesna izobrazba učiteljskih in učiteljskih. 5. Delovni pouk na učiteljskih. 6. Kako bi čim med maturo in II. izkušnjo praktično in plodonosno uporabili.

— **Srbski otroški vrtec** otvorijo v Trstu ondotni Srbi.

— **Nemška zmag** v Gorici. Nemški listi kakor »Ostdeutsche Rundschau« in dr. prinašajo veselo vest o zmagi, katero je s pomočjo Südmarch izbojeval pred upravnim sodiščem nek nemški profesor v Gorici. Šlo se je za Rottenburgovo ustanovo, katero je imel do zdaj ubog in priden slovenski dijak. Od zdaj naprej jo bo užival profesorjev sin. Ne more se trditi, da bi bili Nemci preveč rahločutni in delikatni ljudje. Tak nastop profesorja proti dijaku z borih 200 kron je med nami nemogoče. Videti pa je tudi, da Südmarch povsod nastopa in da ima vsako stvarco v evidenci.

— **Število udov družbe sv. Mohorja** se je v Gorici tudi letos pomnožilo.

— **Goriški deželni odbor** je v svrhu pospeševanja ribarstva sklenil, leto kupiti 50.000 postvri, drugo leto pa 100.000 ter jih položiti v goriške reke.

— **Sankcioniran deželni zakon.** Cesar je sankcioniral zakonski načrt, ki ga je sklenil kranjski deželni zbor in ki določa, da se izločiti davčni občini Draga in Sora iz krajevne občine Medvode ter združiti v eno krajevno občino pod imenom Sora.

— **Iz »Domagoja«.** Slovenski pisatelj gosp. Fr. Finžgar gre koncem meseca v Zagreb predavati članom »Domagoja« o temi »Inteligenca in narod«. Predavanje se vrši 22. februarja.

— **V Bovu** je izvoljen za župana gosp. Leopold Jonko.

— **Ajdovščina** gradi lastno električno.

— **Zadužila** se je z ogljikovo kislino sama 18 letna Alojzija Komel, doma iz Solkana, v Poreču, kjer je služila. Vzrok je ta, da se je njen ljubimec z drugo zaročil.

— **Davek od dedščine** za rajnim baronom Albertom Rotschildom na Dunaju bo znašal 20 milijonov kron. Večino od tega bo dobil fond za dunajske bolnišnice.

— **»Austro - Americana«** v Trstu je imela leta 1910 dohodkov 30.541.722 K, 5.192.861 K več kakor leta 1909. Prevozila je pa leta 1910 morskih milj 1 milijon 544.728, 55.020 več kakor leta 1909.

Popravek. V inseratu »Dve hiši na prodaj v Planini pri Rakeku« ki je bil priobčen v soboto 11. t. m. se ima pravilno glasiti: pojasnila daje G. Alojzij Znidaršič, gostilničar pri »Novem Svetu« v Ilirski Bistrici in ne v Slovenski Bistrici.

— **Samoumor starke.** Ivanka Stefan, stara 71 let, bivša kuharica, stanujoča pri Ani Biduar na trgu Donata št. 4, četrto nadstropje, je včeraj zjutraj ob pol 6. skočila v Trstu z okna svoje sobice v spodaj ležeče dvorišče. Uboga starka je obležala mrtva z razbito lobanjo.

— **Umril** je pri Sv. Luciji na Goriškem g. Teodor Kovarčič v najlepši moški dobi, star 34 let.

PROTI PORTUGALSKI REPUBLIKI.

Portugalska vlada je ukazala aretirati stotnika Fonseca, ker je nagovarjal vojake na upor proti republiki.

Štajerske novice.

š **Vse hočejo imeti od »Südmärke«.** »Südmarka« je Nemce tako razvadila, da sedaj marsikateri kraj hoče in zahteva izključno pomoč samo od »Südmärke«. Tako sedaj kroži po nemških listih poziv na »Südmarko« iz Slov. Bistrice, naj pride tamošnjim Nemcem takoj na pomoč, ker je bilo v preteklem letu prodanih 17 posestev, med novimi posestniki so pa samo trije Nemci. Dopisnik napada »Südmarko«, da je v Slov. Bistrici dala podporo samo nekemu »nevrednemu« obrtniku, ki se je z dobljeno podporo — oženil. Kakor se vidi, so Nemci postali jako požrešni in so »Südmarki« zrastle preko glave. Nemce že skrbe prihodnje občinske volitve.

š **Celjsko poročno sodišče.** Obravnave za prvo letošnje zasedanje se začnejo v ponedeljek, dne 13. februarja. Na vrsto pridejo sledeči slučaj: Andrej Turnišek, tatvina, javno nasilstvo in nasilje proti javnim oblastim; torek, 14. februarja: Jakob Blažič in Henrik Sabotič, uboj; v sredo, 15. febr.: Franc Bah, v četrtek, 16. februarja: Ana Babič, poizkušni umor in požig; v soboto, 18. februarja: Jakob Kosec, cestni rop.

š **Tatovi** se klatijo v okolici St. Ilje v Slov. goricah. Vlomili so že na več krajih. Nek posestnik jih je zalotil pri nočnem poslu, a tatovi so ga nevarno obstrelili. Domneva se, da so ta tatinska druhal cigani.

š **Celje** šteje po novem ljudskem štetju 7015 prebivalcev proti 6730 pred desetimi leti. Všteto je tudi vojaštvo. Število se je povzdignilo torej komaj za 285 duš. Ko ne bi bila močnejša vojaška garnizija, bi število prebivalstva gotovo padlo. To nazadovanje Celja si naj zapiše na svoj rovaš vsenemška klika, ki drugega ne zna, kot korupcijo uganjati.

š **Pobegnil** je iz Maribora gojenec učiteljica Ludovik Fišer, doma iz St. Lenarta.

š **Smrtna kosa.** V Strmecu pri Veliki Nedelji je umrla v petek dne 10. februarja 1911 Marija Moravec, mati g. Fr. Moravec, kanonika, stolnega župnika in dekana v Mariboru. Pogreb se je vršil včeraj popoldne pri Veliki Nedelji. Blaga žena je bila stara 81 let. Svetila ji večna luč!

KUGA V AZIJI.

Japonci so naznanili vevlastim, da bodo vojaško okupirali Mandžurijo, če ne bodo Kitajci nič storili proti kugi. Tudi Rusija zahteva, naj Kitajci odstranijo mrlične s cest v tistih mestih, ki leže ob mandžurski železnici. Kugo imajo že v evropski Rusiji, in sicer po poročilih petersburških listov v Blagovješčenku in v Astrahanu. Poslanci ruske dume so dobili poročila, da se bliža kuga Vladivostoku. Kljub prepovedi na papirju še vedno prevažajo Kitajce po železnici iz Mandžurije v Vladivostok. Premožnejši prebivalci beže iz Vladivostoka v Evropo in na Japonsko. Mesto Asio je popolnoma izumrlo. Katoliški in protestantski misijonarji so odpotovali v Mukden. Mrlični leže po cestah. Izumrlo je tudi mesto Fudsjadom. Ceste so prazne, zapuščene. Ljudje so ali pomrli ali pa pobegnili. Le psi se drve po cestah in žro — mrlične. Bolnišnice so zapuščene, ni zdravnikov, ni strežnikov, ni bolnikov. Vse je umrlo.

Ljubljanske novice.

lj **V preiskavi zaradi »Glavne posojilnice«** so naslednji: dr. M. Hudnik, Putrich, Turk, Čad, Maček, Meglič, Predovič in posojilnična uradnika Rogelj in Knific. Preiskava se vrši za voljo pregreška po § 488. k. z. in zaradi hudodelstva po § 197. in 199. f. k. z.

lj **Osebna vest iz »Glavne posojilnice«.** Član nadzorstva gosp. Meglič se je vrnil v Ljubljano.

lj **Požar v Ljubljani.** Danes ponoči ob pol drugi uri je naznanil čuvaj na Gradu »Prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu«, da gori v Knaflejevi ulici. Oddelek požarne brambbe pod vodstvom vežbalca Daxa se je podal takoj na lice mesta in dognal, da gori v Bethovenovi ulici št. 7. II. nadstropje. Za ogenj v hiši ni nihče znal. Gasilci so morali še le prebudit stanovale. Gorelo je na mostovžu II. nadstropja. Vnel se je zaboj, kjer se shranjuje pepel in cunje, ki so bile obešene na mostovžu. Gasilci so požar takoj pogasili.

lj **Požar v dr. Tavčarjevi hiši.** Nekoliko pred drugo uro danes popoldne je izbruhnil požar v stanovanju dr. Tavčarja na Bregu. Ogenj se je jako hitro razširil. Signaliziral je požar čuvaj na Gradu s strelom iz topa. Na lice mesta so došli kmalu ognjegasci, ki so po možnosti ogenj omejili. Kakor se čuje, je nastal požar v dr. Tavčarjevi lovski sobi, ki je dekorirana z lubjem. Vnelo se je vsled prevroče železne peči. Ogenj se je hitro razširil po ostalih sobah drugega nadstropja ter uničil skoro vso hišno opravo. Iz drugega nadstropja se je razširil požar tudi v podstrešje, a se ga je posrečilo omejiti, tako da je ostalo podstrešje skoro nepoškodovano. Škoda je kljub temu precejšna. Dohod v Salendrovo ulico z Gosposke ulice je zaprl prihiteli vojaški oddelek 27. pešpolka pod vodstvom stotnika; navzoča je bila tudi orožniška asistenca. Ognjegasci so ogenj kaj kmalu pogasili in preprečili s tem veliko nesrečo, ker so hiše na Bregu precej tesno skupaj zidane in se je bilo bati nesreče tudi za bližnje hiše, ako bi vplamtelo tudi podstrešje dr. Tavčarjeve hiše.

lj **Kaj se ljubljanskemu policistu lahko pripeti.** Zadnji čas je dobila Ljubljana nekaj novih policijskih stražnikov, ki samoočebni umevno ne morejo nakrat poznati vseh ljubljanskih odličnjakov. Menda za te izpremembe deželni glavar, katerega kot prvega predstojnika Ljubljane pozdravljati je naročeno policiji, ni vedel in je v soboto na Dunajski cesti in tudi včeraj v gledališču prijel dva policijska stražnika, zakaj ga ne pozdravljata. Za liberalne liste je to povod napadov na deželnega glavarja, oziroma na stranko, ki pa s takim pozdravljanjem in nepozdravljanjem nič opraviti nima. Kakor smo na eni strani prepričani, da je gosp. deželni glavar storil ta korak v napačni misli, da se mu hoče od strani policije kljubovati, ravnotako smo pa prepričani, da bodo vsi policijski stražniki gosp. dežel. glavarja z največjim veseljem pozdravljali, kadar ga bodo poznali.

lj **Roditeljski sestanek na c. kr. II. drž. gimnaziji.** V sredo, dne 15. t. m., se bode vršil ob 6. uri zvečer v fizikalni dvorani II. drž. gimnazije tretji roditeljski sestanek v tekočem šolskem letu. Predaval bo profesor dr. Fr. Ilešič: Kako mislijo današnji stariši o

šoli in šolnikih. K temu sestanku se prav uljudno vabijo vsi stariši, njih namestniki in prijatelji naše srednješolske mladine.

lj **Hotel »Union«** otvori prihodnjo nedeljo, dne 19. februarja ob 4. uri popoldne v dosedanjih prostorih S. K. S. Z. oddelek za abstinentne.

lj **Aretovan** je bil v soboto ponoči brezposelni 23letni Franc Žagar z Iga. Ker ga zasleduje v policijski tiralnici deželno sodišče zaradi hudodelstva javnega nasilstva, so ga izročili v odnotne zapore

lj **Nepošten natakarski vajenec.** Ko je v soboto ponoči iz neke kavarne odhajal nek poročnik, mu je natakarski vajenec pomagal obleči plašč. Pri tem pa je poročniku padla iz žepa denarnica s 120 K, ne da bi bil opazil. Vajenec je denarnico pobral, se podal na stranišče, kjer je vzel iz nje denar ter jo vrnil v kloset. Ko je na kolodvoru poročnik opazil, da nima denarnice, se je takoj podal nazaj v kavnarno in poklical vajenca na odgovor, ki je tudi tatvino priznal. Tatinskega vajenca je nato prijel policija in izročila deželnemu sodišču.

lj **Od doma pobegnil.** V soboto ponoči je na južnem kolodvoru službujoči stražnik videl, da je iz poštnega vlaka izstopil nek približno 12 let star neznan deček. Ker se je deček mudil na peronu in se plašno oziral okrog, ga je stražnik poklical k sebi. Le-ta mu je tudi kmalu priznal, da je svojim staršem z Dunaja pobegnil, ker je dobil slabo spričevalo. Dečka je policija v spremstvu poslala zopet nazaj k rediteljem.

lj **Pekovski mojster Jezeršek** je čil in zdrav in ni imel z livarskim pomočnikom Kovačem nič opraviti, pač pa je čevljarški mojster Jezeršek tisti, ki ga je Kovač pretepel zaradi njegove navzočnosti pri sodnijski obravnavi, ki se je proti Kovaču vršila.

lj **Slovensko deželno gledališče.** Jutri, v torek se poje prvič velika Puccinijeva opera »Bohème« z gosp. Ernestom vitezom Cammaroto kot gostom v glavni tenorski ulogi Rudolfa. Ta težka moderna opera je v orkestralnem in pevskem oziru vzorno pripravljena. Premagati pa je bilo nebroj zaprek, predno se more uprizoriti. Kakor v dunajski dvorni operi, se tudi pri nas igra »Bohème« v modernih oblekah. Predstava je za neparabonante. — V četrtek za parabonante »Bohème«. — V soboto prvič G. Hauptmanna drama »Voznik Henschel«.

lj **Tatinska dekla.** Meseca avgusta lanskega leta je bilo gostilničarki na dolenskem kolodvoru iz barake ukradenih 300 K. Tatvine sumljiva je bila bivša služkinja Terezija Lindič, ker je koj potem službo zapustila. Te dni pa jo je orožništvo v Radni prijelo in izročilo sodišču v Radečah, od tam pa je prišla k tukajšnjemu deželnemu sodišču.

Telefonska in brzojavna poročila.

DELEGACIJE.

Budimpešta, 13. februarja. Danes popoldne se vojni odsek avstrijske delegacije zopet snide. V Budimpešto je dospel tudi ministerski predsednik baron Bienerth, da se udeleži posvetovanj. Vojni odsek bo armadni in mornariški proračun bržčas ta teden rešil, nakar se začne plenarne seje, ki bodo trajale nekako do 1. marca.

OGRSKA ZBORNICA.

Budimpešta, 13. februarja. O razburjenju, ki je zadnje dni v poslanski zbornici vladalo, ni bilo v današnji seji veliko sledu. Med ugovori opozicije se je debata o banki zaključila.

MANIFESTACIJSKO ZBOROVANJE ZA ČEŠKO UNIVERZO NA MORAVSKEM.

Praga, 13. februarja. V več kot 20 mestih na Češkem, Moravskem in v Šleziji so se včeraj vršili manifestacijski shodi za ustanovitev češke univerze na Moravskem. Na shodu v Pragi so govorili župan dr. Groš, rektor češke univerze, profesor Janosik in prorektor češke tehnike Prochaska, v imenu čeških državnih poslancev pa dvorni svetnik Čelakowsky. Na vseh shodih se je sprejela enako glaseča se resolucija, ki zahteva na Moravskem češko univerzo.

DEPUTACIJA BOSANSKEGA DEŽELNEGA ZBORA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 13. februarja. Deputacija bosanskega deželnega zbora je do-

šla sem. Vodila jo sarajevski župan in podpredsednik bosanskega deželnega zbora dr. Mandić. Deputacija, v kateri je več poslancev, se oglaš pri skupnem finančnem ministru Burianu, pri avstro-ogrskih delegatih ter bo intervenirala v zadevi carinskega tarifa in bosanskih železnic. Deputacija ostane več dni v Budimpešti.

USTANOVITEV ČEŠKE AGRARNE BANKE.

Praga, 13. februarja. Poslanci Udržal in tovariši so objavili oklic, v katerem pozivajo češko javnost, naj nakupi akcij »Češke agrarne banke«. Ustanovna glavnica znaša dva milijona kron in se lahko poviša na štiri milijone.

PRADEJEV NASLEDNIK.

Liberce, 13. februarja. Tu so včeraj proglasili za kandidata v češkem deželnem zboru dr. Turnvalda.

ANARHISTI IŠČEJO ŽRTVE.

Dunaj, 13. februarja. O vesteh, da sta dva anarhista se odpeljala v Rim z namenom izvršiti atentat, se poroča iz Inomosta, da je anarhist vrtnar Doležal iz Moravskega v Meranu kupil vozni listek v Rim, a je bil aretovan v Rivi. Doležalu se je v Bolcanu pridružil anarhist Zarell, o čegar aretaciji pa še ni nič znanega. Neki tovariš Doležalov je bil nedavno aretovan v Berlinu. O Doležalu se poroča, da ga je med anarhisti določil žreb umoriti kako kronano glavo. Menda so se anarhisti domenehli izvršiti atentat na laškega kralja in na srbskega kralja, ki se bo te dni mudil v Rimu.

POTOVANJE SRBSKEGA KRALJA PETRA.

Rim, 13. februarja. Danes zvečer zapusti tukajšnji kolodvor dvorni vlak, ki sestoji iz deset vozov in se pelje srbskemu kralju Petru do avstrijske meje nasproti. V vlaku se pelje posebno poslanstvo, ki sestoji iz generaladjutanta laškega kralja, adjutanta za kralja Petra, dvornega obrednega mojstra in poveljnika veronskega kora. Kralj Peter dospe v Rim v sredo popoldne.

POTOVANJE NEMŠKEGA CESARJA.

Kolin, 13. februarja. Iz Berolina se semkaj poroča, da so vse kombinacije, ki so se glede na potovanje nemškega cesarja na otok Krk pojavile, brez podlage. Cesar se pada na jug samo, da se odpočije, oficialni sestanki so zato izključeni. Cesar se bo ustavil za nekaj ur le v Benetkah, ne da bi bil s tem združen kak političen sestanek.

POTOVANJE SRBSKEGA KRALJA V RIM.

Rim, 13. februarja. »Messagero« poroča, da bo danes zvečer odšel iz Rima dvorni vlak, ki bo pripeljal srbskega kralja Petra v Rim. Z vlakom, ki bo obstojal iz deset vagonov, se bo kralju nasproti peljalo posebno poslanstvo do avstrijske meje. V tem poslanstvu bo tudi generalni adjutant, kakor tudi en ordonančni častnik kralja Viktorja Emanuela in poveljnik veronskega vojnega zbora. V sredo ob 2. uri 30 min. popoldne bo došel dvorni vlak s kraljem Petrom v Rim.

TURŠKA KUPUJE NEMŠKE LADJE.

Bremerhaven, 13. februarja. Severnemški Lloyd je prodal turški vladi tudi parnik »Heidelberg«. Dva parnika te nemške paroplovne družbe je turška vlada že prevzela v svojo last. Prodane parnike bodo pod nadzorstvom turških častnikov primerno preuredili.

ITALIJA SE OBOROŽUJE.

Rim, 13. februarja. »Messagero« poroča, da so v trdnjave okoli Benetk postavili nove topove, ki so baje tako veliki, da nima ne Italija ne kaka druga država enakih.

NEMIRI NA RUSKIH VSEUČILIŠČIH.

Moskva, 13. februarja. Na tukajšnji univerzi so se v soboto pričela predavanja pod varstvom policije. Dijaki politehniške v Kijevu in na univerzi v Harkovu se predavanj ne udeležujejo.

KUGA SE ŠIRI.

Peterburg, 13. februarja. Ker se je na meji pojavilo več slučajev kuge, je general Poamurja dal mejo po vojaštvu zapreti. O širjenju kuge v Sibirijo prihajajo jako vznemirljiva poročila. V Astrahanu je pljučna kuga pomorila 22 oseb, tudi v Blagovješčenku se je pojavila več slučajev. Opaža se, da se japonskih zdravnikov kljub temu, da se zelo izpostavljajo in z veliko požrtvovalnostjo strežejo bolnikom, kuga ne prime.

H. SUTTNER

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine

Ljubljana Mestni trg

in srebrnine

Tovarniška varstvena znamka

„IKO“

Lastna tovarna ur v Švici.

